

Nr 379

Av herr förste vice talmannen **Malmborg m. fl.**, om pension till
förra förste kanslisten **Ebba Ihrman**.

I avvaktan på en generell reglering av riksdagstjänstemännens pensionsförhållanden har uppkommande pensionsfrågor lösts genom prövning av riksdagen från fall till fall. Ytterligare ett sådant ställningstagande har nu blivit aktuellt genom att förste kanslisten i andra kammaren, fru Ebba Ihrman, lämnat sin befattning med utgången av år 1963.

Fru Ihrman, som är född den 9 augusti 1893, anställdes hos riksdagen den 1 januari 1926. De första åren utförde hon skrivarbete för utskottens räkning, och den 10 januari 1933 blev hon innehavare av en kanslisttjänst å andra kammarens kansli, där hon i januari 1946 befordrades till förste kanslist. Hon har sålunda varit verksam inom riksdagen i 38 år, därav 31 år hos andra kammaren.

Beviljandet av pension åt riksdagstjänstemän, som icke innehaft annan tjänst vid sidan av riksdagsarbetet, har skett med tillämpning av de principer som kommit till uttryck i en mellan riksdagens kanslideputerade och Riksdagstjänstemännens förening den 10 november 1954 träffad överenskommelse, redovisad i bankoutskottets utlåtande nr 41 år 1954 och i huvudsak innebärande följande.

Vid tjänstårsberäkningen skulle tillgodoräknas den effektiva tjänstgöringstiden hos riksdagen med 25 % förhöjning, dock med iakttagande av att antalet under ett och samma kalenderår tillgodoräknade tjänstgöringsdagar icke finge överstiga 365 samt att anställningstid efter 66 års ålder ej finge läggas till grund för pension. Såsom tjänstår borde härutöver kunna tillgodoräknas anställningstid i statens tjänst efter fyllda 20 år, tid i icke pensionsberättigande anställning dock endast till två tredjedelar.

I fråga om rörligt tillägg å pension, tid för pensions utgående m. m. borde i tillämpliga delar gälla vad som härutinnan stadgades i 1947 års tjänstepensionsreglemente för riksdagens verk. Med hänsyn till det i dåvarande bestämmelser förutsatta sambandet mellan tjänstemans betalning av pensionsavgift och erhållande av pension uttalades i överenskommelsen mellan kanslideputerade och Riksdagstjänstemännens förening att den enligt de angivna principerna beräknade pensionen borde reduceras med 10 % på grund av att pensionsrätt icke innehafts.

Sedan statens allmänna tjänstepensionsreglemente (SPR) trätt i kraft år 1959 bör dess bestämmelser ersätta stadgandena i 1947 års tjänstepensionsreglemente för riksdagens verk även vid beräkningen av pension åt riksdagstjänstemän. Därvid synes anledning icke föreligga att företaga den tidigare tillämpade 10-procentiga reduktionen av pensionsbeloppet.

Enligt SPR beräknas pensionsbeloppet på grundval av den lön som uppburits under de sista fem anställningsåren före uppnådda 66 års ålder. Starka skäl föreligger emellertid för att i fråga om fru Ihrman tillämpa en något fördelaktigare beräkningsgrund. Hon uppbar vid sin avgång från riksdagstjänsten en månadslön av 2 383 kronor, varav 300 kronor utgjorde tilläggsarvode. Möjlighet att utgiva tilläggsarvode till andra tjänstemän än sekreterare och notarier med sekreterargöromål skapades först genom en år 1961 företagen ändring i avlöningsbestämmelserna, och fru Ihrman tillerkändes tilläggsarvode från och med den 1 januari 1961. Redan dessförinnan hade emellertid frågorna om höjning av förstekanslistarvodet och införande av särskilda tilläggsarvoden för befattningshavare med mångårig tjänstgöring aktualiserats vid flera tillfällen, bland annat genom skrivelse från Riksdagstjänstemännens förening den 19 juli 1958 till 1958 års kommitté för riksdagens personalorganisation. Det synes därför skäligt att lönebeloppet vid avgången lägges till grund för pensionsberäkningen.

Enligt en av riksdagens ekonomibyrå verkställd tjänstårsberäkning uppgår fru Ihrmans tjänstgöringstid till 27 år 182 dagar. Vid denna beräkning har tillämpats ovan redovisade grunder, innebärande bland annat att tid efter fyllda 66 år, d. v. s. efter den 1 september 1959, icke tillgodoräknats. Då fru Ihrman, såsom inledningsvis nämnts, varit anställd hos riksdagen sedan början av år 1926 och under större delen av denna tid haft tjänstgöring av sådan omfattning, att det varit praktiskt taget omöjligt för henne att uppehålla annan statlig tjänst bör skillnaden mellan den enligt angivna grunder framräknade tiden, 27 år 182 dagar, och den för full pension enligt SPR erforderliga tiden, 30 år, icke föranleda någon reducering av pensionsbeloppet.

I överensstämmelse med vad ovan anförts föreslås att fru Ihrman tillerkännes pension med ett månatligt belopp motsvarande 65 % av den vid hennes avgång utgående lönen, 2 383 kronor. Den generositet vid tillämpningen av gällande bestämmelser, som ett sådant beslut kan sägas innebära, är synnerligen väl motiverad. Fru Ihrman har under sin mycket långa tjänstgöringstid visat ett sällsynt levande intresse för riksdagen och dess arbete. Som förste kanslist har hon fullgjort ansvarsfulla arbetsledande och kontrollerande uppgifter, och hon har på ett förtjänstfullt sätt uppehållit kontinuiteten i arbetet å andra kammarens kansli. Genom sitt strikta och representativa uppträdande har hon varit utomordentligt väl skickad att ombesörja erforderliga kontakter såväl med departement och

myndigheter som med allmänheten, och inom riksdagen har hon rönt stor uppskattning hos både ledamöter och tjänstemän.

Vi hemställer sålunda,

att riksdagen måtte bevilja förre förste kanslisten hos andra kammaren, fru Ebba Ihrman, en årlig pension enligt ovan angivna grunder att utgå från och med den 1 januari 1964.

Stockholm den 24 januari 1964

Oscar Malmberg

Torgil von Seth

Göran Petterson

Sten G. Wahlund